

XXVI edycja akcji **Żółty Tydzień**

Profilaktyka może uchronić przed poważnymi
konsekwencjami
wirusowego zapalenia wątroby. WZW A i B
powiedz NIE!

W dniach od 15 do 26 kwietnia br. odbędzie się XXVI edycja ogólnopolskiej akcji Żółty Tydzień. Jej ideaą jest edukacja na temat zagrożeń związanych z wirusowym zapaleniem wątroby typu A (WZW A) i typu B (WZW B) oraz popularyzacja szczepień ochronnych, jako skutecznej profilaktyki tych chorób. Adresy punktów szczepień biorących udział w akcji można znaleźć na stronie www.zoltytydzien.pl.

Mnie to nie dotyczy ...

Często wyjeżdżasz, jadasz posiłki w przypadkowych miejscach, pijesz napoje z kostką lodu, ćwiczysz w siłowni, uprawiasz sport, korzystasz z zabiegów kosmetycznych, planujesz zabieg medyczny? W każdej z tych sytuacji, których często nie da się uniknąć, istnieje prawdopodobieństwo zakażenia się wirusowymi zapaleniami wątroby typu A i typu B. Nie należy lekceważyć tego ryzyka i warto jak najwcześniej pomyśleć o odpowiedniej profilaktyce.

Warto skorzystać ze szczepień w ramach akcji Żółty Tydzień, którą adresujemy w tym roku zwłaszcza do osób planujących zabiegi medyczne, które zwykle wiążą się z ryzykiem naruszenia ciągłości skóry. Jak – *„Nigdy nie wiemy kiedy nastąpi życiowa sytuacja zmuszająca nas do korzystania z usług służby zdrowia, kiedy czeka nas zabieg medyczny, a nadal jest to największe narażenie na zakażenie wirusowym zapaleniem wątroby typu B.”*

Czy obecnie istnieje duże ryzyko zakażenia wirusowymi zapaleniami wątroby?

Wirusowe zapalenia wątroby typu A i typu B to **jedne z najczęściej występujących chorób zakaźnych na świecie**, które nadal stanowią poważne i realne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi^{1,2}. **Wirus zagraża każdemu, kto nie jest zaszczepiony**, dlatego tak ważną rolę odgrywa wiedza na temat choroby, świadomość, w jaki sposób można jej uniknąć oraz przekonanie o zaletach skorzystania ze szczepień, które skutecznie zabezpieczą i uodpornią organizm.

WZW A, zwane potocznie przez pacjentów **żółtaczką pokarmową**, to choroba, która występuje praktycznie na całym świecie. Do zakażenia może dojść poprzez bezpośredni kontakt z chorą osobą lub przez **spożycie skażonej wirusem żywności lub wody**³.

„Aby uchronić się przed zakażeniem WZW typu A można zastosować różne metody profilaktyczne, z których oczywiście najlepszą jest szczepienie. Obecnie w Polsce WZW A jest najczęściej „przywożone” z podróży o klimacie gorącym, w których standardy sanitarne nie zawsze są wysokie. Narażenie występuje najczęściej przez spożywanie posiłków przygotowanych w nieodpowiednich warunkach, zwykle dla wielu osób lub przez zakażony napój. Dlatego ważne jest picie napojów butelkowanych, a przed spożyciem np. owoców należy je dokładnie umyć. Należy w ogóle uważać na jedzenie: stosować zasadę jedzenia posiłków gotowanych lub pieczonych i ograniczać produkty surowe.”

Stuprocentowej gwarancji ochrony nie daje nawet zakwaterowanie w ekskluzywnym hotelu i zachowanie podstawowych zasad higieny, ponieważ do zakażenia wystarczy **umycie rąk w zainfekowanej wodzie** lub spożycie jej w postaci **lodu w drinku**⁴.

Do zakażenia wirusowym zapaleniem wątroby typu B, zwanym potocznie przez pacjentów żółtaczką wszczepienną, wystarczy zaledwie kropla krwi⁵, dlatego niebezpieczne dla naszego zdrowia mogą być zabiegi wykonywane w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych czy salonie tatuażu. Duże ryzyko zakażenia niosą też kontakty seksualne z osobą zakażoną wirusem HBV^{2,5}.

„W tej chwili w Polsce na ostre WZW typu B chorują ludzie dorośli, powyżej 26 roku życia, nieobjęci programem szczepień obowiązkowych. Należy podkreślić, że większość obecnie rozpoznawanych przypadków stanowią zakażenia przewlekłe, w których zakażenie wirusem nastąpiło wcześniej. Nadal większość zachorowań na ostre WZW typu B w Polsce (58%) miało związek z zabiegiem medycznym. Natomiast innymi najczęstszymi drogami zakażenia były kontakty seksualne, przyjmowanie dożylnie narkotyków oraz tatuaże. Alewniemal 1/3 przypadków droga zakażenia pozostaje nieznana

Nie odkładaj szczepienia na później

Punkty szczepień biorące udział w akcji Żółty Tydzień oferują szczepionkę skojarzoną, uodparniającą przeciwko obu typom wirusa (standardowy schemat szczepienia składa się z 3 dawek – pierwszą podaje się w dowolnie wybranym terminie, drugą dawkę po upływie 1 miesiąca, a trzecią po upływie 6 miesięcy od podania pierwszej dawki)^{6,8} oraz szczepionki monowalentne, czyli takie, które chronią przed jednym z typów wirusa.

W przypadku WZW typu A podaje się szczepionkę w 2 dawkach w odstępie 6-12 miesięcy⁶. Podstawowy schemat szczepienia przeciwko WZW typu B obejmuje 3 dawki, drugą po miesiącu od pierwszego szczepienia, a trzecią po 6 miesiącach od pierwszej dawki⁷. **Należy pamiętać, że tylko przyjęcie pełnego cyklu szczepienia zapewnia długotrwałą ochronę przed zakażeniem wirusem zapalenia wątroby typu A⁴ i typu B⁹.**

„W Polsce obowiązkowe szczepienia objęły wszystkie dzieci urodzone od 1996, a więc można przyjąć, że w 100% jest uodporniona populacja do 26 r. ż. Natomiast osoby starsze są uodpornione w około 15-20%. By uodpornić całą populację w wieku 25 – 75 lat należałoby zaszczepić około 15 mln osób.” – podsumowuje prof. Janusz Ślusarczyk.

Więcej informacji na temat profilaktyki wirusowych zapaleń wątroby oraz adresy punktów szczepień biorących udział w akcji Żółty Tydzień znajdują się na stronie www.zoltytydzien.pl.

Więcej informacji:

Agnieszka Sobczak-Malinowska, e-mail: asobczak@compress.com.pl, tel. 695 310 078

Marta Godlewska, e-mail: mgodlewska@compress.com.pl, tel. 693 880 496

Piśmiennictwo:

1. WHO, Hepatitis A, Department of Communicable Diseases Surveillance and Response, 2000. [http://www.who.int/csr/disease/hepatitis/HepatitisA_whocdscsredc2000_7.pdf]
2. WHO, Hepatitis B, Department of Communicable Diseases Surveillance and Response, 2002. [http://www.who.int/csr/disease/hepatitis/HepatitisB_whocdscsrlyo2002_2.pdf]
3. W. Magdzik, *Wirusowe zapalenie wątroby typu A (wzw A) Stan wiedzy i działalności praktycznej w zakresie zapobiegania i zwalczania zachorowań*, Warszawa 2005, s. 39-40
4. M. Pokorska-Lis, *Wirusowe Zapalenie Wątroby typu A w podróży – zasadność profilaktyki*, Zakażenia, 4/2010.
5. http://www.pis.lodz.pl/wzw_tz.htm, data dostępu 28.03.2013
6. E. Duszczyk, E. Talarek, Szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu A – nowe wyzwanie na obszarach objętych powodzią, [w:] Zakażenia 5/2010, Warszawa 2010, s. 117 Charakterystyka Produktu Leczniczego firmy GSK
7. E. Duszczyk, E. Talarek, Szczepienia ochronne w praktyce lekarza rodzinnego, Nowa Klinika, vol 18 no 5, s. 5067.
8. E. Kacprzak, Choroby krajów tropikalnych, Praktyka Lekarska, nr 73/2011, s.16.
9. A. Kwieciński, Wirusowe zapalenie wątroby typu B (HBV) – obraz kliniczny, terapia oraz profilaktyka. [w] Vademecum lekarza rodzinnego; 2006; tom XI, str. 32.